

Eidsvoll kommune
Infrastruktur og miljø
Postboks 90
2081 Eidsvoll

post@eidsvoll.kommune.no

Feiring, 1. april 2026

Høringsuttalelse – Nedklassifisering av kommunale veger i Eidsvoll kommune - Sak PS 26/18 – Førstegangsbehandling

Feiringregjeringa takker for muligheten til å gi innspill til forslaget om nedklassifisering av kommunale veger, med særlig relevans for Feiring og Nordbygda.

Vi vil innledningsvis løfte fram perspektivet som står helt sentralt for oss:

Dette handler ikke først og fremst om veger. Det handler om framtida for levende bygder.

Feiring – fager og frodig, og etter vår oppfatning et bedre sted å bo – lever ikke av seg selv. Bygda er avhengig av forutsigbare rammer, trygg infrastruktur og et kommunalt nærvær som viser at hele kommunen teller, ikke bare sentrum. Når et lite antall bygdeveger gjøres om til private ansvarsområder, samtidig som bruken og betydningen deres er langt større enn det som fremgår av saksframlegget, svekker det attraktiviteten, hverdagslivet, trivselen og det som gjør Feiring til et levende lokalsamfunn.

Et kutt i kommunal vegdrift er ikke et nøytralt teknisk vedtak. Det former livskvalitet, tilflytting, folkehelse, kultur, frivillighet og trygghet. Derfor er det avgjørende at høringen fører til reell endring eller stans i prosessen.

1. Paradokset: Kommunen skal fortsatt eie vegene – men private skal betale for dem

Saksdokumentene slår fast at kommunen ønsker å opprettholde eiendomsretten til veggrunn ved en nedklassifisering, mens alt ansvar for drift og vedlikehold flyttes over til private gjennom veglova §§ 8 og 54. Med andre ord: Feirings innbyggere skal bruke egen lommebok og egen tid på å holde kommunal eiendom i stand, samtidig som kommunen beholder styringsretten over veien. Det er vanskelig å forklare – og enda vanskeligere å forsvare.

Det er et paradoks at Eidsvoll kommune, som i både kommuneplan, planstrategi og folkehelsearbeidet løfter fram mål om levende bygder, likeverdige tjenester og sosial bærekraft i hele kommunen, velger nettopp å trekke seg ut av et av de mest grunnleggende fellesgodene vi har på bygda: adkomstveger. Disse vegene skaper hverdagsliv, tilhørighet, bosettingsvilje og trivsel. De er bokstavelig talt veien inn i et lokalsamfunn.

Når kommunen samtidig snakker varmt om å «styrke hele Eidsvoll», «utvikle attraktive bygder» og «gi like muligheter for deltakelse og aktivitet», blir dette grepet vanskelig å lese som noe annet enn det motsatte. Å overlate kommunal eiendom til privat organisering og finansiering står i klar kontrast til ambisjonen om at alle innbyggere – uavhengig av hvor i kommunen de bor – skal oppleve tilhørighet, trygghet og forutsigbare rammer.

Dette paradokset er ikke bare teknisk eller juridisk. Det er et verdipunkt: Skal kommunen bygge levende bygder, eller gradvis melde seg ut av dem?

2. Nedklassifisering svekker bygdens attraktivitet – i strid med kommunens egne mål

Gjennom kommuneplan, kommunal planstrategi, folkehelseplan, oppvekstplan og frivilligstrategi slår kommunen tydelig fast at:

- Eidsvoll skal være en attraktiv kommune å bo og leve i
- det skal utvikles gode og trygge bomiljøer i hele kommunen
- mennesker skal ha lik tilgang til natur, aktiviteter og møteplasser
- sosiale forskjeller skal reduseres
- folkehelsen skal styrkes
- bygdene skal holdes levende

Forslaget om nedklassifisering peker motsatt vei. Det:

- gjør det mindre attraktivt å bosette seg i Feiring
- skaper utrygghet for barnefamilier og eldre

- øker kostnader og ansvar for få husholdninger
- svekker sosiale og geografiske likheter
- signaliserer at kommunen trekker seg vekk fra bygdene

For en kommune som snakker varmt om helhetlig samfunnsutvikling og sosial bærekraft, er dette et uheldig og lite framtidsrettet grep.

3. Friluftsliv og folkehelse – et alvorlig varsko

Kommunens egne planer understreker at friluftsliv er en av de viktigste folkehelsefaktorene vi har. Naturen og tilgangen til den er et lavterskeltilbud som virker samlende, forebyggende og inkluderende.

Vegene som foreslås nedklassifisert i Feiring er inngangsporter til:

- Skreikampen og store sammenhengende turområder
- Feiring jernverk, Carsten Ankers lysthus og St. Pauls gruve
- skiløyper, stier, kulturarenaer og hverdagsfriluftsliv

Når slike veger privatiseres, øker risikoen for:

- svekket standard
- bompenger og restriksjoner
- redusert tilgjengelighet til natur og kultur
- mindre aktivitet blant barn, unge, voksne og eldre

Feiring Skygym – et folkehelse tilbud langs Svenbyvegen

Langs Svenbyvegen ligger Feiring Skygym, et populært og viktig treningsrom med rundt 70 lokale abonnenter. For mange i Feiring er dette det eneste tilgjengelige treningsalternativet uten bilreise.

Vegstandard, brøyting og tilgjengelighet er avgjørende for at folk faktisk kommer seg dit – året rundt. Å legge ansvaret for adkomsten til et folkehelse senter over på private brukere, uten økonomisk støtte eller standardkrav, er i strid med kommunens uttalte folkehelse mål.

4. Museumsaktivitet, kulturminner og frivillighet – en usynlig, men stor risiko

Feiring er kjent for sitt sterke frivillighetsmiljø og et rikt kulturliv. Dette bekreftes i Frivilligstrategien for Eidsvoll som sier at frivilligheten:

- skaper fellesskap og tilhørighet
- hindrer utenforskap
- er avgjørende for kulturarv, identitet og folkehelse

Jernverkshelga, historiske omvisninger, dugnader, turer og arrangementer drar hundrevis av publikummere hvert år. Mange av disse aktivitetene hviler på frivillig arbeid helt opp mot grensen av hva små lokalsamfunn makter.

Når adkomstveger til kulturminner og museale områder overføres til private – uten midler, uten forutsigbarhet og uten krav til standard – skyves en betydelig risiko over på frivillige miljøer i Feiring.

Kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer understreker at kulturminner er en del av Eidsvolls identitet og skal forvaltes for nåværende og framtidige generasjoner.

Nedklassifisering kan i praksis føre til:

- dårligere tilgjengelighet til kulturminner
- lavere besøkstall
- økte kostnader for frivillige
- fragmentert forvaltning av kulturmiljøene i Feiring

Dette er ikke i tråd med kommunens egne kultur mål, frivillighetspolitikk eller samfunnsdelens verdier om tilgjengelighet, inkludering og deltakelse.

5. Gamle Kjerkelinna – historisk ferdselsåre og viktig adkomst

Feiringregjeringa ønsker å løfte fram Gamle Kjerkelinna spesielt. Kommunens beskrivelse av vegen som en «kort adkomstveg med lav trafikk» gir etter vårt syn ikke et riktig bilde av verken funksjon, bruk eller kulturhistorisk verdi.

En av Feirings gamle ferdselsårer

Gamle Kjerkelinna er en del av den tradisjonelle ferdselsåren mellom kirka, gårdsbrukene og bosetningen i Feiring. I kommunens egen kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer understrekes betydningen av nettopp slike gamle ferdselslinjer som viktige kulturmiljøer som bør bevares for framtida. Denne dimensjonen er ikke vurdert i saksframlegget, men er høyst relevant.

Gjennomfartsfunksjon for hverdagsliv og myke trafikanter

Selv om biltrafikken ikke er høy, fungerer Gamle Kjerkelinna i praksis som en gjennomfartsåre for gående og syklende mellom Bamrudvegen, Kjerkelinna og nærområdene. Den brukes:

- som snarvei mellom bygdedeler
- som tryggere ferdselslinje for myke trafikanter
- som del av hverdagsfriluftsliv og nærturer

Kommunens egne folkehelse- og friluftsplaner legger stor vekt på slike hverdagsruter. At denne bruken ikke fanges opp i bilbaserte trafikkmålinger, betyr ikke at funksjonen er liten.

Adkomst til kirkegård og kommunale driftsoppgaver

Gamle Kjerkelinna er også adkomst for vedlikehold av kirkegården, spesielt mur, grøntanlegg og teknisk drift. Dette krever maskiner og utstyr. Her er kommunen selv en viktig bruker av vegen, som del av sitt tjenesteansvar.

Å legge ansvaret for en slik adkomstveg over på private – samtidig som kommunen skal fortsette å bruke den i egen drift – oppleves urimelig og lite gjennomtenkt.

Etter vårt syn har Gamle Kjerkelinna en funksjon som er langt større enn det som kommer fram i saksframlegget, både som:

- kulturhistorisk ferdselsåre
- hverdagsvei for myke trafikanter
- kommunal driftsadkomst til kirkegård

Vegen bør derfor tas **ut** av forslaget om nedklassifisering.

6. Inn på Tunet i Øverbygda – en tjeneste for sårbare grupper

I Øverbygda finnes et Inn på Tunet-tilbud, som gir:

- avlastning
- meningsfulle aktiviteter
- inkluderende fellesskap
- tett samarbeid med kommunen for mennesker som står i krevende livssituasjoner

Denne typen tjeneste er avhengig av:

- trygg adkomst året rundt
- forutsigbar drift
- en vegstandard som sikrer at deltakerne faktisk kommer fram

Å privatisere adkomsten til slike tilbud gjør driften mer sårbar og er direkte i konflikt med kommunens mål om å bekjempe utenforskap og sikre inkluderende tjenester over hele kommunen.

7. Urettferdig byrdefordeling – stor privat byrde, liten kommunal gevinst

Kommunens dokumenter viser at den økonomiske effekten for kommunen er begrenset, mens belastningen på privatpersoner kan bli betydelig.

For en liten gruppe beboere kan nedklassifisering innebære:

- årlige utgifter til brøyting, grusing, grøfting og vedlikehold
- ansvar for organisering av veglag
- uforutsette reparasjoner
- konflikthåndtering og juridiske spørsmål
- risiko for reduksjon i eiendomsverdi

Dette «verdiskiftet» – fra fellesskapet til enkeltpersoner – strider direkte mot kommunens mål i kommuneplanen om:

- sosial bærekraft
- rettferdig fordeling av goder og byrder
- tilgjengelighet for alle

8. Langsiktige konsekvenser: færre folk på bygda

Kommunens egne planverk understreker behovet for:

- levende bygder
- gode oppvekstmiljø
- tilflytting
- sosial bærekraft
- lik tilgang til tjenester og natur

Nedklassifisering kan på sikt føre til:

- færre som tør å satse på bolig i utkanten
- svekket grunnlag for skole, barnehage og foreninger

- mer sentralisering
- økte forskjeller mellom sentrum og bygder

Dette er stikk i strid med visjonen om en kommune der hele Eidsvoll skal oppleve vekst, trivsel og gode oppvekstmiljø.

9. Anbefalinger

Feiringregjeringa ber om at:

Kommunen stopper prosessen for vegene i Feiring slik forslaget foreligger.

Dersom kommunen ønsker å gå videre, må det som minimum:

- avklares vegstandard før vedtak
- utredes finansieringsmodeller som ikke velter kostnaden på få husholdninger
- sikres allmenn tilgang uten bom, avgift eller restriksjoner
- vurderes kommunal medfinansiering der vegene har allmenn friluftsliv- eller kulturfunksjon
- gjøres grundige konsekvensvurderinger for folkehelse, frivillighet og kulturminner
- vurderes hva tiltaket betyr for sosial bærekraft og tilflytting

Feiringregjeringa ønsker å være en konstruktiv samarbeidspartner for kommunen. Men vi må samtidig være tydelige:

Nedklassifisering av kommunale veger i Feiring svekker friluftsliv, folkehelse, kultur, sosial bærekraft og bygdas attraktivitet. Det bryter med kommunens egne mål og planer.

Vi håper kommunen lytter til bygdas stemme og sørger for at Eidsvoll – i hele sin bredde – fortsatt utvikler seg på en måte som gjør Feiring til et bedre sted å bo.

Med vennlig hilsen
Feiringregjeringa

v/ Feiringminister **Linda Kristiansen Dokken**